UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Hæreditate vel actione vendita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

LEX II.

a **Q Uoties.** [a] Not.iſtam diſtinctionē vtrū contractus ſit purus, ſ; reſoluendus ſub conditione, an ſit conditionalis. Itē no.gl.que dat hanc doctrinam. ¶ No. etiam gl. in fi.que facit differentiam inter vltimam volun-
b tatem & contractus, vide eam. [b] quid in ſentētijs[c]
c excommunico te, ſi non ſoluis intra decem dies, an ſis ſtatim[d] ex
d cōicatus: quid in diſpoſitionib.[e] ſtatutorum, vtrum equipara-
e bimus verba ſtatutorum teſtamentis vel contractib. dicā Deo
* duce in l.quib.dieb.ī.de cond.& demon.*

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Quoties. Per Bart.in l.quibus dieb⁹.§.quidā. el ij. de condi.& demon.
b P.PAV.P. ¶ Vide eam. Vide ad Bar.in l. obligationū fere. §. conditio.ff.de act.& oblig.
c ALEX. ¶ In ſententijs. Vide in l.ſtipulationum.de ver.oblig.
d POMA. ¶ An ſis ſtatim. vide Iaſ.in l.ſi eum.§.qui iniuriarū. ff.ſi quis cau.
e ALEX. ¶ In diſpoſitionib⁹. Bar.in l.fi.de reg.Cato. & qd equiparetur vltime voluntati per Flo.in l.ciuitas.ſi cer.pet. Bart. in l.vſuſfructus.in fi.de ſtip.ſer.& ibi doc.& Bal. de pace Cōſtā.

LEX V.

1 ☞ Reuendito fundo qui debebat vigore promiſſionis reuēdi, pignus reſoluitur.

S I res.§.Sed Marcellus. Opp.ī.de edil.edi.l.bouem.§.pignus. Sol. ibi redhibet res ex volūtate emptoris, merito remanet pign⁹. Non enim poteſt facere emptor ſua voluntate quod pignus de
1 ſinat, hic vero ſoluitur eo inuito per hoc † induco[a] ad qō. vēdidi
a tibi fundum hoc pacto, quod tenearis mihi reuēdere intra bienniū & reuēdis, q̄ro an reſoluat pignus. Reſp.certe ſic, qr hoc ſit ex neceſſitate prioris ꝯtractus, vt hic, ſed ſi vendidi tibi rē deinde vidēs me deceptū vltra dimidiā iuſti p̄tij egi, & rē recuperaui vigore l.ij.C.de reſc.vē an reſoluat pign⁹ interim a te ꝯctū? Rū.nō. Nā tu debitor non reddis ex neceſſitate: licebat eñ tibi ſupplere iuſtū p̄tiū, & retinere rē, vt d.l.ij.& ibi gl.ſi.C de reſc.vē. igitur ex voluntate, & non ex neceſſitate, ergo &c. ¶ Ad p̄dicta facit.ī.de manumiſſio.l.ſi quis dicat.ibi, reddi ſibi cu; maluerit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Induco. Adde Bar.in l.in diē.ī.de aqua plu.arc.& in l.ſi res.ī.quib.mod.pig.vel hypo.ſol. Adde que ibi poſui.

LEX XVII.

a **S I venditor. §.Sed & ſi pupillus.** Videt velle iſte text. qd inter patrem, & filium non conſiſtit obligatio naturalis, qd apparet ex eo qd ſ̄ dixerat de pupillo, qui non obligatur, niſi naturaliter. dixi in l.ſi id quod dominus.de condi.inde.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si venditor. Vide in l.ſi.ſ̄.de cond.inde.

LEX XIX.

a **I Mperator.** [a] No.quod in dubio debet intelligi qd loquitur de actione prima, de qua loquitur ti.in quo eſt lex, de quo dixi in l.ſi.ſ̄.de condi.inde.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Imperator. Rub.declarat dubiū tex. vide Barba. in repeti.rub.de fide inſtr.POMA. ¶ Vide Cep.cōſ.xij. Ro.cōſ. ciiij.& Ana.conſi.lxij.& Panor.in c.ad audiētiā.de reb.eccle.nō alie.& Bar.in l.cū vir.col.j.in fi.de vſuc. Pan.in c. ſuſpicionis. ad fi.de offi.dele.& Cepo.cōſ.xcviij.& gl.in cle.j.de offi.dele.in verbo, executores, & Iaſo.in l.poſthumo.ī.de contratab.

---

a De lege commiſſoria.[a] Rubrica III.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ De lege commiſſoria. Pro cautela ad faciendū vt lex commiſſoria habeat locum, vide Cepo.cau.xxxv.& cclxiiij. et cclxxvi. item an pactum legis cōmiſſorie firmetur iuramento, vide Bal.in l.j.C.de pac.pi.& Alex ibi in apoſtil.in l.ſi.vide etiam de materia Ale.cōſ.x.& omnino Bal.multa declarantem ibidē, vbi ponit an valeat in dote & in multis alijs caſibus, & quod in tranſactione non ſit reprobatum, vide Comen.conſil. clxxvij. in prin. vbi loquitur, an valeat etiam pactum pro debito non ſoluto, licet res ſit empta iuſto pretio.l.ſi fundus.§.fin.ī.de pig. vbi Bar.& alij. POMA. ¶ Ad iſtū titulū circa materiā pacti legis commiſſorie, vide per Alex.conſi.inci.videtur fortaſſe.per totū maxime ver.iiij.qr videmus.in j.vol.& vide gl.in l.ab emptione. in verbo, cogeris. vbi Iaſ.ff.de pac.

LEX VII.

a **P Oſt diem.** [a] Nota bonum caſum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Poſt diem. Ad iſtū tit. adde Bal.in c.j de feudo dato in vicem leg.commiſ.q pactum legis cōmiſſorie eſt multum graue, & odioſum: qr ſi reſiduū p̄tij nō ſoluat in termino p̄dit ſoluere debens illam ſolutā vel arrhas datas, vt not.ff.de peti.here. l.ſed & ſi lege in princip. dic vt ibi ſecundum eum, & vide que dixi in l.fin.de pig.act.

LEX VIII.

1 ☞ Proteſtatio facta debitori, ne ſoluat quando excuſet eum ne incidat in penam.

a **M Ulier.** [a] No. † quod proteſtatio facta debitori
1 ne ſoluat excuſat eū ne in pena; incidat, qd intelligo verum, qñ p̄teſtatio, ſeu inhibitio fuit fa-
b cta p iudicē,[b] vel aliū habētē authoritatē, ita intellige
c hic qd fuerit facta p officiales fiſci, idē ſi a priuatis ex iuſta cā,[c] vt C.que res pig.obli.poſ.l.nomē.& l.iij.C.de noua. al's nihil v;, vt l.vtrum.ſ̄.de conſti.pec.& l. Papinianus.ſ̄.de publicia.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Mulier. Adde Bar.in l.nō ſolū.§.morte.de ope.no.nū.in ij.qō.prin. Et ex dictis hic no.qd iuuat p̄teſtatio facta, ne ſoluas, & qualr d; fieri, vide no. Bar.in l.j.in prin.de ope.no.nū. in tribus tū caſibus nō iuuat, de quibus in aut.ſ; iā.& ibi Bal. C.depoſi. Adde Bal.in c.j.de feu dato in vicē legis cōmiſſorie. POMA. ¶ Vide Alex.conſi.j.in j.vol.& conſi.xj.vol.ij.
b P.PAV.P. ¶ Per iudicē. De hoc num p̄ceptū in dies excuſet, et quando, vide Berta.in verbo, preceptum. vbi multa habes.
c ALEX. ¶ Ex iuſta cauſa &c. S; iſtd vltimū fallit in depoſito, ex quo nō p̄ot depoſitario fieri inhibitio, vt nō ſoluat deponēti. l. pe.& aut.ibi poſita.C.depoſi.& vide que habentur in l.heres cū debuerat.ī.ad Treb. Adde, vt per Ro.conſi.cclxxxviij.

---

a De hæreditate vel actione vendita.[a] Rub. IIII.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Vēdita. Vide circa iſtā materiā vnā q.p Comē.ꝯſ. liiij.inci. Titius vēdidit hereditatē Titij, & aſſeruit in ea eē aliquos debitores, q nō reperiūt poſtea in re; natura, ſed hr̄ de ſuis, & qūo teneat vēditor ad intereſſe, vide ibi p eū. Itē vide in materia Pau.de ca.ꝯſ.ix.de eo q vēdidit rōnē debitoris, vel alteri aſſignauit, ad qd teneat, & qd ſi ille cui aſſignatū eſt, ꝯueniat debitorē, q ſe negat eſſe debitorē, & hoc nō intimat ei q aſſignauit, qd nō teneat. In ꝯriū vide Deciū oīno ꝯſ.cū.itē qd aſſignās aliquem tāquā debitorē debeat oſtēdere ipm eſſe debitorē, & ei tradere inſtr̄a, vel alias legitimas p̄bationes debiti, vide tex. in l.ſi nomē.ī.hoc titulo, & qd infert Bal.ex eo, & ſequitur Alex. in l.ſciēdū.ff.de ver.obl. Vide Deci.cōſi.cv. Et dū dictum eſt, qd tenetur vēditor nominis oſtendere eum eſſe debitorem, intellige, niſi quis vēderet ius quod habet contra talem l. quod ſi in venditione.cum tribus ſeq.ī.eo. vide Imol.& Ang.in l.ſi ſic.§.j. de leg.j. Are.in l.ſi quis vi.§.differentia. de acq. poſ.

LEX II.

V Enditor hereditatis. §.Solet. Nota qd iniuria iudicis excuſat, ſi iniuriat⁹ dolo caret. Ia.de Are.allegat eam.ī. de fideiuſſoribus. l. exceptione.

LEX XXI.

1 ☞ Pretium rei non dicitur eſſe ex re.
2 Venditionē rei mee poſſu; habere ratā, re perempta, vt in ſubſidium conſequar pretium.
3 Debitor rei actione perſonali non tenetur eam tradere.
4 Pene nomine quod cōſequor occaſione rei tibi debite quod nō teneor reſtituere.

a **V Enditor.** [a] Primo ex hac lege nota pulcherrimam diſtinctionem inter venditionem hereditatis & rei ſingularis. ¶ Secūdo not.
1 † qd pretium rei non dicitur eſſe ex re, quod facit ad

multa, ſpecialiter ad intellectum l. quod procuratoꝛ ex re. ſ. de
b proc. ¶ Tertio no.[b] quod licet venditionē rei† mee poſſum ra
2 tā habere re perempta in ſubſidium vt pretium conſequar, vt l.
vl. de neg. geſt. ⁊ l. mater. C. de rei vend. tamen hoc non contingit
c in re mihi debita. ¶ Quarto no.[c] verſi. quāuis, ſi neglexiſſet. qđ
3 ille, cui† debet rem actione perſonali non tenetur eam tradere,
⁊ ſic nō tenetur de fructib. percipiendis quod dic, vt dixi in l. ſi
d ſeruū. circa princ. ⁊ ibi tāgitur in gl. ſ. de verb. obl. Vlti. no.[d] qđ
4 illđ qđ cōſequoꝛ† noīe pene occaſione rei tibi debite nō teneoꝛ ti
bi reſtituere, qđ dic vt vidiſtis ſ. de pet. her. l. vtrū. cū l. ſeq. h. d.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Venditoꝛ. Vide Cy. in l. mater. de rei ven. C. qui tra
ctat, an pretiū ſuccedat loco rei. An aūt in emptoꝛē hereditatis
trāſeat ius accreſcēdi, vide Salic. in l. j. in v. q. C. qn̄ nō pet. par.
b ALEX. ¶ Tertio no. per Bar. in d. l. mater. ad finē. ¶ POMA.
Vide Alex. in l. ſi moꝛa. ⁊ per Bart. ibi. ſ. ſol. mat.
c ALE. ¶ Quarto no. Adđ Bal. i l. ſi traditio. i ix. qō. C. đ ac. em.
d ALEX. ¶ Alt. no. plene per Bal. in l. pretoꝛ. §. quod de fructi
bus. ſ. de bon. auth. iudi. poſſid.

De reſcindenda venditione. Rubrica. v.

LEX VII.

a **SI id quod.** Secunda emptio imperfecta † non tollit primam perfectā.[a] hoc dicit.

ADDITIO

a ¶ Perfectam. Hāc legem Bar. obiicit in l. pupillus obligari. §. pupillus. de auth. tut.

LEX IX.

1 ☞ Debitoꝛ ſi offert ſe paratum ſoluere, quod ex hoc nō impedi
tur alienatio pignoꝛis, ſecus ſi offert pecuniam.
2 Iudex quando pcipit aliquid fieri a partib. quod faciendū erat
mutuo cōſenſu vno implēte ex parte ſua, quantum ad eum habe
tur pro facto.
3 Iudex ſi pnūtiat prout in conſilio, ⁊ in conſilio dicitur ipſum
condemnandum, an videatur condemnaſſe.

a **FVndus.** No. qđ ſi debitoꝛ offert† ſe paratū
* ** ſoluere nō impeditur alienatio, ſꝫ
1 valet, licet reſcindat, ſecus ſi offerat pecuniam. h. d.
Ita no. C. de diſt. pig. l. ſi reſiduum, de hoc dixi in l. pꝛe
b toꝛ ſ. de ope. nou. nūt. ¶ Secundo no.[b] quod quando iudex† iu
2 bet aliquid fieri a partibus quod faciendum eſt mutuo conſen
ſu partium, vno implente ex parte ſua quantū ad eum habetur
pro facto, lꝫ alia pars non conſenſerit. Nam hic iuſſit venditio
nem reſcindi, quod faciendum erat communi conſenſu. ⁊ tamē de
bitoꝛe ſoluente debitū, pretiū vel vectigal, eſt ſtatim facta reſciſ
ſio vt hic patet, ⁊ res in bonis eius efficitur. Vltim. doct. alle
c gāt hanc legem ad q. conſultoꝛ† conſuluit aliquem condemnan
3 dum, quem condemnandum iudex cōdēnauit p hec verba, Pro
nūtio ſm formā cōſiliū, vtrū illū videat condēnaſſe? Dicebat qđ
reus nō eſſet cōdēnatus, qꝛ conſilium nō condēnat eū, ſꝫ đt ipm
cōdemnandū, hec lex facit, quod qn̄ iudex dicit condemnandū,
videtur condemnare, qꝛ ſi iubet reſcindi venditionem, videtur
reſcindere. In contrarium facit. C. ſi aduer. li. l. j. coniuncta l. ſi.
⁊ hoc tangitur per Cy. in l. j. ſi aduer. li. ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Fundus. Per iſtum tex. dicebat no. Bald. qđ ſemper
vbi vēdit res abſentis requiritur ſubhaſtatio ſm eū in l. oꝛdo.
C. de exec. rei iud. ⁊ h c adde Bar. in l. acceptam. C. de vſuris. et
quod ſingulariter loquutus eſt Bar. in l. pe. ſ. de diſtra. pigno. ⁊
Bal. in l. acceptam. C. de vſuris. ponit intellectū ad hāc l. ⁊ in ef
fectū approbat intellectū gl. hic, quam ſimpliciter ſequit Sali.
* CLAV. ¶ Paratum. Vide ad hanc legem alium intellectū Sa
lic. in l. reſiduū. C. de diſtra. pig. Aret. in l. ſi moꝛa. ſ. ſol. mat.
b ALEX. ¶ Secđo no. ⁊ vide no. in l. Iulianus. §. ſi Titius. de act.
emp. ⁊ Bar. in cōſi. cxxj. inci. in qō. domini Cioli de Oꝛtiano. ⁊c.
c ALEX. ¶ Allegāt. Adde quod no. Bar. in l. ſolent. ſ. de offi. pꝛo
cō. ⁊ leg. Adde Ange. cōſi. cclix. POM. ¶ Vide Are. conſi. vj. in
ij. dubio.

LEX X.

SEius a Lucio.
§. Emptoꝛ. Not. qđ lꝫ aliquoꝛum cōtrouer
ſia ſit cauſa petendi fideiuſſoꝛē
de euictione, tamen fideiuſſoꝛ debet dari generaliter pro quali
bet euictione, ⁊ ſi licet quis dubitet queſtionem ſibi moueri a
a certis perſonis, tū fideiuſſoꝛ debet dari[a] generaliter. gl. mouet
iſtam queſtionem, ⁊ non ſoluit ſ. tit. j. l. pen. §. ſi.

ADDITIO

a POMA. ¶ Debet dari. Vide alleg. iſtum §. per Ro. conſi. ccīiij.
in ij. dubio.

a De periculo & commo. rei vendi.[a] Rubrica vi.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ De peric. ⁊ commo. rei vēd. De hac materia adde ſup
qōne, de qua p Pet. ⁊ Bal. l. ſi paſcēda pecoꝛa. C. đ pac. de qua di
xi in l. vbi ita donatur. de don. cau. moꝛ. ⁊ de materia huius tit.
not. per Barto. in l. ſi ea lege. C. de vſu. ⁊ late per eum. C. eod. l. j.

LEX I.

a **SI vinum[a] venditū.** Scitis quod re
latiuū quis, vel qui, iūctū verbo futuri tēpoꝛis,
facit ꝯditionē, vt l. Stichū qui meus erit. de le.
j. Sed nunquid participiū faciat? hic videt tex.
quod nō, dū dicit degustanda dixerit, ⁊ in ſi. dicit
non eſt conditionale. De quo dic vt dixi de condi. ⁊ demonſt. l. j.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Si vinū. circa regulā l. illud. quā Bar. nō legit qđ
vltia moꝛa nocet, limita niſi pꝛio moroſus ꝯmiſiſſet dolū, in pꝛi
ma moꝛa, tex. eſt ſingularis iūcta gl. in l. ſi ꝑ erroꝛē. ſ. de ac. emp.
vide Ro. ſin. cclxxxv. inci. nūqd, ſi ſum magnꝰ. ad ſi. Itē de rla, et
limitatiōe, vide p Iaſ. in l. pꝛoꝛ. § aliqū. in j. no. ff. de no. ope. nū.
vide in materia regule Alex. in l. ſemel moꝛa. in j. co. ff. ſol. matri.

LEX VIII.

1 ☞ Emptio qn̄ dicat perfecta ad hoc, vt periculū ſit emptoꝛis.
2 Contractus conditionalis conditione exiſtente fingitur retro
perfectus.
3 Fictio nō hꝫ locum, ſi nō reperit rem, ſuper qua figat pedes.

NEceſſario.
1 **§. Quod ſi pēdente.** Quero† quā
do dicat em
ptio pfecta vt dicat periculū emptoꝛis? Dic vt in gl. in cōtra
a rio qđ gl. excipit caſum publicatiōis, vt l. ſi fundꝰ. ſ. loca. dicūt q
dā qđ ille caſus cōtinet ſub alio caſu, qꝛ infra ponit. ſ. qn̄ dolo vē
ditionis ſit, ⁊ ita intelligūt d. l. ſi fundus. qđ fuerit publicatus
culpa vēditoꝛis, ⁊ ita intelligit exceptio. l. j. ſ. e. certe illa lex ha
bet duplicē intellectū. Primus qđ ſine culpa vēditoꝛis fuit pu
blicatus, ⁊ tūc hec gl. pcedit clare. Secūdus, qđ culpa vēdito
ris, ⁊ tūc in hoc eſt ſpeciale, qđ venditoꝛ teneat ad pretiū tm̄, lꝫ
alias teneatur ad intereſſe. Et ideo vidi in quibuſdā inſtrumē
tis apponi ſpecialiter iſtud capitulū, qđ vēditoꝛ pmittit du
plum, etiā in caſu quo fundus eſſet publicatus. ¶ Vlti. not. in
b hoc §.[b] q ſi pēdente.† q exiſtēte cōditione fingit retro pfectū
2 eſſe cōtractū, vt ſ. Videbitis hoc clare l. potioꝛ. ⁊ l. q balneū. ſ.
c q pot. in pig. habe. ¶ Nota etiā qđ iſta fictio[c] non† pōt habere
3 locū ſi nō reperit rē eſſe ſuper qua figat pedes. Vidiſtis ſ. ad le
gē Aqui. l. huic ſcripture, dixi ſ. ex quib. cau. ma. l. ſciendum. ⁊c.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ In eo vero. Vide Alex. conſi. cxxj. in ſi. vo. v.
b ALEX. ¶ In hoc §. ⁊ vide Bar. in l. ſi filius. de v. obli. ¶ Adde
qn̄ periculū rei empte ptineat ad vēditoꝛē. Pet. de anc. cōſi. cl.
P. PAV. P. ¶ Inquātū dr, q fructus pcepti, pēdēte cōditione, p
emptoꝛē ſunt vēditoꝛis deficiēte poſtea conditione. limita non
pcedere qn̄ in caſu deficiētis cōditionis, emptoꝛ perdit ptiū, vi
de Ro. ſing. cccclxj. inci. fructus. Itē qđ ſi declaratio ptij eſſet
in aliquē collata, an interim emptoꝛ faciat fructus ſuos. Vide
Io. de Ana. cōſi. xix. ⁊ poſtea ponit ibi, qđ intelligat neceſſario
iſta lex deficiente condi. ſecus ſi extaret poſtea.
c ALEX. ¶ Fictio. Limitat Bal. in rub. C. eo.

LEX X.

a **SI in venditione.**[a] Iſtud principium facit verū pactū nu
dum veſtiatur coherētia contractus conditionalis, ⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si in vēditione. Et vide in l. cū cōuenit. C. eo. tit. ⁊ ibi
Bar. POMA. ¶ Vide Alex. in l. petēs. C. de pac. ⁊ in l. lecta. ſ. ſi
cer. petat.
a **§. Vt libro ſexto.** Nota q ſicut in rebꝰ a mobi
libus nō dicit perfecta ven
ditio

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN